

پرتال جامع علوم انسانی

اولین ہما

آخرین ہما

آخرین جلسه از آخرین مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی محصول انقلاب مشروطیت بود که جز در چند دوره معدود نمایندگان واقعی مردم در آن حضور نداشتند. شاید با قاطعیت بتوان گفت که تنها چند تن از نمایندگان در طول بیست و چهار دوره تشکیل مجلس شورای ملی منتخبین واقعی مردم بودند. در طول دوران حکومت پهلویها همیشه نمایندگان فرمایشی در مجلس شورا و بعدها در مجلس سنا می‌نشستند و صحیح است و احسنت می‌گفتند و لوایح و طرحهایی را تصویب می‌کردند که قبلاً دستورش صادر شده بود. در این میان سالهای پس از شهریور ۱۳۲۰ تا ۲۶ شور و شری خاص داشت که با توجه به تعارض و تقابل نیروهای استعمارگر - که در ایران حضور داشتند - قابل توجیه است.

در این شماره بخشی از صورت مذاکرات آخرین جلسه مجلس شورای ملی را تقدیمتان می‌کنیم که حال و هوای روزهای پیش از پیروزی انقلاب اسلامی را به نمایش می‌گذارد. رژیم پهلوی در پایان کار کوشید از طریق مصویبات مجلس مرهمی بر جراحات ملت ایران بگذارد اما انقلاب آغاز شده بود و مردم با آرزوی

رسیدن به آزادی، استقلال و جمهوری اسلامی تحت تأثیر نمایشات مجلسی قرار نمی‌گرفتند و طبعاً تأثیری حتی در حد کند کننده حرکت انقلاب نیز نداشت. این اجلاس که در تاریخ سه‌شنبه هفدهم بهمن‌ماه ۱۳۵۷ برگزار شده، دو‌یست و نهمین جلسه از بیست‌و‌چهارمین دوره مجلس شورای ملی بوده و ریاست آن‌را دکتر محمد جواد سعید به‌عهده داشته است.

در این جلسه دو لایحه - با توجه به شرایط - به تصویب رسید که به‌منظور اجتناب از اطاله کلام قسمتهای مهم آنها را عیناً تقدیم می‌کنیم:

۲- بیانات آقای رئیس مجلس پیرامون بازگشت حضرت آیت‌الله العظمی خمینی به‌خاک وطن.

رئیس - از طرف گروهی از همکاران شرحی نوشته شده است که چون در دستور امروز چند لایحه بسیار مهم داریم از ایراد نعلق قبل از دستور صرف‌نظر شود (صحیح است).

ضمناً خواستم بازگشت حضرت آیت‌الله العظمی خمینی مرجع عالیقدر تشیع را به‌خاک وطن از طرف خود و عموم نمایندگان خوش‌آمد گفته از درگاه قادر متعال مسئلت می‌نمائیم که تشریف‌فرمائی ایشان برای ملت و مملکت توأم با صلح و صفا باشد.

ما عمیقاً معتقد هستیم که باید از طریق مذاکرات و بطور مسالمت‌آمیز مملکت از این بن‌بست خارج شود تا خدای ناکرده از هرگونه درگیری و برخورد که مآلاً برای ملت و مملکت نتایج بسیار اسف‌آوری خواهد داشت جلوگیری شود. از خداوند بزرگ مسئلت داریم که ملت و مملکت ما را در کنف و حمایت خود از هرگونه گزند و محفوظ و مصون بدارد. (انشاء‌الله)

* * *

۴- طرح و تصویب گزارش يك شوری نحوه تعقیب نخست‌وزیران و وزیران و طرز تشکیل هیئت منصفه و ارسال به‌مجلس سنا.

رئیس - گزارش يك شوری راجع به نحوه تعقیب نخست‌وزیران و وزیران و طرز تشکیل هیئت منصفه مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

کمیسئون دادگستری در جلسه روز سه‌شنبه ۱۰/۱۱/۵۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۸۹۹۹۲ مورخ ۵۷/۱۱/۴ راجع به نحوه تعقیب نخست‌وزیران و وزیران و طرز تشکیل هیئت منصفه را که در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۷/۱۱/۴ با قید يك فوریت تقدیم و فوریت آن در همان جلسه تصویب و بشماره ۱۲۲۲ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون مربوط به نحوه تعقیب نخستوزیران و وزیران و طرز تشکیل

هیئت منصفه

ماده واحده - نظر باینکه سیاست اداری و اعمال و رفتار دولت‌هایی که از سال ۱۳۴۲ مصدر کار بوده موجبات عدم رضایت و عصیان ملت ایران را فراهم نموده به نحوی که افکار عمومی خواهان تعقیب و مجازات سریع متجاوزین بحقوق ملی است اجازه داده میشود که جرائم و تقصیرات نخست‌وزیران و وزیران مذکور وسیله دادستان دیوانعالی کشور در دیوان مزبور عنوان شود و با حضور هیئت منصفین طبق مقررات و قوانین کیفری مورد تعقیب و رسیدگی قرار گیرد.

تبصره ۱ - هیئت منصفین مرکب از اشخاص زیر است:

الف - شش نفر از روحانیون بانتخاب و معرفی آیات عظام.
ب - چهارنفر از استادان دانشگاههای کشور بمعرفی هیئت علمی دانشگاه تهران.

ج - چهارنفر از وکلای دادگستری به معرفی کانون وکلای مرکز.

د - چهارنفر از نویسندگان و خبرنگاران بمعرفی سندیکای نویسندگان و خبرنگاران.

ه - چهارنفر از پزشکان و داروسازان کشور بمعرفی نظام پزشکی.
و - چهارنفر از معلمان کشور بانتخاب و معرفی شورای عالی آموزش و پرورش.

ز - دوفنر از سردفتران بمعرفی کانون سردفتران.

ح - چهارنفر از بازرگانان و اصناف بمعرفی اطلاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران.

ط - دو نفر از کارمندان بازنشسته کشور بمعرفی کانون بازنشستگان.

ی - چهارنفر از کشاورزان بانتخاب اطلاق کشاورزی.

(تا تشکیل اطلاق کشاورزی بانتخاب و معرفی انجمن شهرستان تهران).

ک - شش نفر از کارگران استانهای خوزستان - فارس - خراسان -

اصفهان هریک یکنفر و تهران دوفنر بانتخاب انجمن شهر مرکز استان.

ل - دوفنر از مهندسين بانتخاب کانون مهندسين ایران.

در زمینه لایحه بالا مذاکرات مفصلی صورت گرفت و تبصره‌های چندی به آن افزوده شد.

یکی دیگر از موارد بحث در آخرین جلسه مجلس شورای ملی مسئله ساواک بود که به تصویب رسید و در اینجا پیشنهاد آن را ملاحظه می‌فرمائید:

۵- طرح و تصویب گزارش انحلال سازمان اطلاعات و امنیت کشور و ارسال به مجلس سنا.

رئیس - گزارش يك فوریتی انحلال سازمان اطلاعات و امنیت کشور

مطرح است قرائت می‌شود (بشرح زیر خوانده شد)
گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی.

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسات عدیده باحضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۸۹۹۹۰ مورخ ۱۳۵۷/۱۱/۴ راجع به انحلال سازمان اطلاعات و امنیت کشور که در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۵۷/۱۱/۴ با قید يك فوریت تقدیم و فوریت آن در همان جلسه تصویب و بشماره ۱۲۲۱ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و در جلسه ۱۳۵۷/۱۱/۹ با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون انحلال سازمان اطلاعات و امنیت کشور

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون سازمان اطلاعات و امنیت کشور که بموجب قانون مصوب اسفندماه ۱۳۳۵ و قانون اصلاحی آن مصوب دیماه ۱۳۳۷ تشکیل گردیده منحل و قوانین مذکور ملغی می‌شود.

تبصره ۱ - بودجه و اعتبارات و اموال و اسناد سازمان اطلاعات و امنیت کشور در اختیار نخست‌وزیری قرار خواهد گرفت تکلیف کارمندان سازمان مذکور با توجه بسوابق و کیفیت خدمت آنان به تشخیص کمیسیونی که از طرف نخست‌وزیری تعیین میشود از حیث خاتمه دادن بخدمت یا بازنشستگی یا خدمت در سازمانهای دیگر با رعایت قوانین و مقررات مربوط معین خواهد شد.

تبصره ۲ - به جرائم ارتكابی کارمندان سازمان مذکور موضوع ماده ۴ قانون مصوب اسفندماه ۱۳۳۵ در مراجع قضائی دادگستری رسیدگی میشود. پرونده‌هاییکه قبلا در این موارد در دادگاههای نظامی تشکیل شده در هر مرحله از رسیدگی که باشد با صدور قرار عدم صلاحیت بمراجع دادگستری ارسال میگردد.

تبصره ۳ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه وظایف و تکالیف مأمورین سازمان اطلاعات و امنیت کشور از حیث ضابطه نظامی بمعهده مأمورین نظامی و ژاندارمری و شهربانی واگذار میشود. مأمورین ضد اطلاعات ارتش شاهنشاهی کماکان ضابطه نظامی محسوب میشوند.

تبصره ۴ - دولت موظف است ظرف یکماه از تاریخ تصویب این قانون لایحه‌ای در مورد تأسیس و تشکیل مرکز اطلاعات ملی که در خدمت استقلال و حفظ امنیت داخلی و خارجی کشور باشد تهیه و برای تصویب بمجلسین تقدیم نماید.

تبصره ۵ - وظایف سازمان اطلاعات و امنیت کشور در زمینه جمع‌آوری اطلاعات مربوط به حفظ امنیت کشور تا تشکیل مرکز اطلاعات ملی به تشخیص نخست‌وزیر بسایر مراجع مملکتی محول میشود.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری دکتر نصرالله منتظری

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی